

Jakthunddivisjonens Utdanningsutvalg

Sluttrapport

Utvalget besto av

Ellen Krogstad
Cato Jonassen
Per H Nymark
Robert Kristiansen
Stig Brathaug

Utvalgets mandat var:

Å identifisere og definere et utdannings og godkjenningsopplegg som sikrer kvalitativ og kvantitativ opplæring av jakthundinstruktører, samt deres videre oppfølging, basert på felles konsepter og gode holdninger og som utnytter kompetanse og ressurs hos NKK og NJFF

Utvalget har hatt som fokus å ta vare på den kompetanse og innsikt som er nødvendig for å drive faglig forsvarlig raseutvikling, noe som ikke kan gjennomføres uten god innsikt i rasenes jakt og prøveformer, samt nødvendig grunnleggende innsikt i hundens egenskaper. Instruktørens kompetanse på den jaktform de skal videreformidle er derfor i fokus. Dette medfører at det ikke finnes en "generell jakthundinstruktør".

Nøkkelverdier

Gruppen har arbeidet etter noen enkle og tydelige nøkkelverdier for å sikre de lange linjer i arbeidet.

- **Kompetanse**
  - Med dette menes at alt arbeid innen instruktørutdanning og instruktørgjerning MÅ baseres på solid og forankret kunnskap som kan formidles både til den enkelte instruktør og den enkelte hundeeier, men også ved kontakter med samfunnet for øvrig.
- **Dyrevelferd**
  - Alt arbeid med hund skal foregå på en sånn måte at gode holdninger og god adferd forankret i lovverk og etiske retningslinjer følges slik at vi fremstår som en ryddig og moderne gruppe i samfunnet.
- **Respekt for samfunnet**
  - Arbeid med hund kan ikke bare skje på egne premisser, men forankres i lover og "god oppførsel" overfor samfunnet for øvrig slik at unødig "slitasje" oppstår mellom den hundeeiende fjerdedel og resten.
- **Bedring av jakthundens og jaktformenes anseelse**
  - Ved å basere vårt arbeid på moderne metoder og kunnskapsbasert arbeid vil vi kontinuerlig kunne arbeide med trygt å vise fram våre hunder / ekvipasjer i alle jaktlige sammenhenger

Godkjenningsprosess

Det er viktig for utnyttelse av hundens egenskaper at vi innenfor jakthundsektoren er like opptatt av de enkelte rasers egenskaper som eksteriørdommere alltid har vært, ved at en instruktør, som former våre kommende ekvipasjer, ikke kan godkjennes basert på gjennomgang av generell teori, men på at det i tillegg til grunnleggende teori og praksis også kreves godkjenning på rase/forbunds nivå på de jaktformer som er aktuelle i de enkelte raseklubber / forbund.

NJK er av NKK blitt delegert myndighet til å autorisere jakthundinstruktører.

Denne myndighet må delegeres videre til de enkelte raseklubber / forbund slik at den jaktlige kompetansen for den aktuelle klubb/forbund blir ivaretatt. Dette bygger på at alt instruktørmateriale må godkjennes av NJK før bruk.

Godkjennelse materiale

For å få en kvalitetsvurdering og utjevning av det materiale som skal brukes på utdanning av instruktører, som deretter benyttes på utdanning av ekvipasjer, er det nødvendig med en godkjenningsinstans for materiale som skal brukes innenfor jakthundinstruktørutdanning.

Denne instans skal være NJK

Materialet SKAL minst inneholde de punkter som beskrives i vedlegg "**Materiale for jakthundinstruktørutdanning**"

Materialet SKAL inneholde en generell grunnpakke og en rase/jaktformspesifikk del.

Kriterier for instruktørnivåer

Beskrives i vedlegg "**Gjennomføring av instruktørutdanning i regi av jakthundkomiteen i NKK**"

Forhold til NJFF

Det ønskes at det skal være et bredest mulig system som gjør best tilgjengelighet for kompetanse til utdanning av instruktører.

Dette gjør at det er ønskelig at NJFF, som også arbeider innen dette feltet i dag, inkluderes i dette apparat for instruktørutdanning.

Dette gjelder også eventuelle andre som ønsker å drive med jakthundinstruktørutdanning.

Felles for ALLE er at det materiale de bygger sin utdanning på MÅ godkjennes av NJK.

Kriterier for instruktørnivåer MÅ følge vedlagte definisjon av instruktørnivåer

Gjennomføring av instruktørutdanning i regi av jakthundkomiteen i NKK.

Opptakskriterier:

Hvert forbund / klubb starter utdanning etter behov og kandidatene tas inn for opplæring og evaluering. Videre utdanning kan avsluttes dersom kandidaten viser seg uegnet. Avsluttes kandidaten skal dette være saklig begrunnet og kandidaten og oppmeldende klubb / avdeling skal ha skriftlig begrunnelse.

Kandidaten skal tas opp til utdanning på bakgrunn av kjennskap til personen og vedkommendes omdømme i det lokale miljøet. Klubb / avdeling som melder opp kandidater utenfor sitt geografiske område, skal innhente uttalelse fra lokal klubb / avdeling. Ved uenighet om oppmelding av en kandidat avgjøres saken etter hvert enkelt forbund / klubbs retningslinjer.

Trinn 1 Jakthund

Instruktører for grunnleggende rasespesifikke dressurkurs. Bygger på teoretisk og praktisk utdanning og med bestått eksamen og anbefaling fra instruktør.

Opptakskrav:

- Personlig egnethet med tanke på formidling, og forståelse av hund.
- Godt omdømme
- God erfaring fra jakt med hund.
- Selv dressert og ført hund i eget eie til minimum 2-jaktpremiering i åpen klasse
- Lang erfaring med hund.
- Anbefaling fra lokal klubb / forbund
- Aldersgrense 20 år.
- Dispensasjon fra enkelte krav kan i spesielle tilfeller oppnås, ved søknad til JD-Utdanningskomite inntil annet er kommet på plass

Instruktørutdanning Trinn 1 Jakthund gjennomføres lokalt og gir kandidaten status som instruktørkandidat.

Trinn 1 Jakthund består av 24 teoritimer undervisning, egenpresentasjon og eksamen (teoretisk og praktisk), typisk over 2 helger. Praksisdelen av undervisningen går over ytterligere 3 kvelder eller en helg med deltagelse i faktisk dressurkurs. Praksiseksamen består i presentere plan for spesifikk innlæring av 1 øvelse, samt gjennomføring av samme plan). Det må påregnes selvstudium ut over klasseromsundervisning. Ved gjennomført trinn 1 jakthund skal kandidaten anbefales / ikke anbefales av instruktør.

For at autorisasjonen trinn 1 jakthund skal opprettholdes må instruktøren praktisere i minst to komplett kurs i de maksimalt tre påfølgende årene etter godkjenningen.

Trinn 2 Jakthund

Kan avholde jaktkurs for spesifikke jaktformer for spesifikke raser. Kurset bygger på moduler per jaktform og rase og kan utvides med ytterligere jaktformer.

Opptakskrav:

- Personlig egnethet med tanke på formidling, og forståelse av hund.

- Godt omdømme
- Lang erfaring fra jakt med hund.
- Selv dressert og ført minimum 2 hunder i eget eie til minimum 2-jaktpremiering i åpen klasse
- Erfaring fra samme jaktform som vedkommende skal instrueres i
- Anbefaling fra lokal klubb / forbund
- Dispensasjon fra enkelte krav kan i spesielle tilfeller oppnås, ved søknad til JD-Utdanningskomite inntil annet er kommet på plass

Bestått NKK trinn I regnes som tilsvarende bakgrunn og kvalifiserer til opptak, ved oppfyllelse av opptakskriterier .

Instruktørutdanning Trinn 2 jakthund gjennomføres for kandidater som har gjennomført trinn 1 jakthund. Trinn 2 jakthund består av en teori og praksisdel per jaktform. Innhold og omfang vil variere per jaktform men skal minimum inneholde inngående kunnskap om rase og jaktform samt praktisk gjennomføring av et jaktkurs. Etikk og moral ved jaktformen, samt bevisst holdning til det å være instruktør er også sentral del av utdanningen. Eksamen med både teoridel(adferd og hundelov) og praksisdel med oppbygging og gjennomføring av praktisk kurs. Eksamen må påregnes mer omfattende enn trinn 1 jakthund. Ved gjennomført trinn 2 jakthund skal kandidaten anbefales / ikke anbefales av instruktør.

Anbefalte kandidater godkjennes av jakthundkomiteen i NKK og tilsendes instruktørbevis.

For at autorisasjonen trinn 2 jakthund skal opprettholdes må instruktøren praktisere i minst ett komplett kurs i de to påfølgende årene etter godkjenningen.

Prøvedommere må ha gjennomgått instruktørutdanning Trinn 1 jakthund for å bli godkjent instruktør.

Trinn 3 Jakthund

Kan avholde trinn 1 og 2 jakthund instruktørkurs. Utdanningen er basert på spesiell egnethet og erfaring.

Opptakskrav:

- Personlig egnethet med tanke på formidling, og forståelse av hund.
- Godt omdømme
- Lang og bred erfaring fra jakthundinstruksjon.
- Anbefaling fra trinn 3 jakthundinstruktør etter gjennomført trinn 2 jakthundkurs til JD-Utdanning inntil annet er på plass.

Instruktører trinn 2 jakthund som anbefales av instruktør fra sitt trinn 2 jakthundkurs og som kan godkjennes av NKK-Jakthundkomite kan bli trinn 3 jakthundinstruktører. Det stilles krav til gjennomføring av minst 4 jakthundkurs i løpet av maksimum 3 år.

Anbefalte kandidater godkjennes av jakthundkomiteen i NKK og tilsendes instruktørbevis.

For at autorisasjonen trinn 3 jakthund skal opprettholdes må instruktøren praktisere i minst ett komplett instruktørkurs i de to påfølgende årene etter godkjenningen.

Prøvedommere må ha gjennomgått instruktørutdanning Trinn 1 jakthund for å bli godkjent instruktør.

Forhold til NKK

NKKs trinn I instruktør kan be om opptak til utdanning instruktør trinn 2 jakthund dersom opptakskriterier er ellers oppfylt.

Det er ingen sammenheng ellers mellom NKK trinn II og trinn III og instruktør 2 og 3 jakthund.

Forhold til NJFF

Jakthunder "eies" av jakthunddivisjonens medlemmer, jegere "eies" av NJFF. NJFF utarbeider i dag egne opplegg for jakthundinstruktørutdanning.

Vi ønsker å påvirke NJFF sitt arbeid slik at vi får like instruktører både fra NJFF og fra jakthunddivisjonen, og at ressurser dermed kan optimaliseres for maksimal spredning av nødvendig kompetanse.

Overgangsordninger

Sensorer ved eksamen fra instruktør 2 jakthund kan også ha bakgrunn som NKK trinn III Jakt.

Jaktprøvedommere kan gå inn på trinn 2 jakthund dersom de oppfyller kriteriene ellers.

Materiale for jakthundinstruktørutdanning

For å få en kvalitetsmessig og kunnskapsstyrt basis for de som skal utdanne våre jakthundinstruktører er det nødvendig å skape et mønster for hva et slikt materiale minst må inneholde. "Gjennomføring av instruktørutdanning i regi av jakthundkomiteen i NKK" beskriver krav til de enkelte instruktører før utdanning, og de steg de må gå gjennom i sin utdanning for å kunne godkjennes som jakthundinstruktører.

Dette dokumentet, materiale for jakthundinstruktørutdanning, beskriver for de 3 trinn hvilke tema som minst MÅ behandles for å kunne bli godkjent materiale. For hvert enkelt trinn beskrives det et antall temaer, dette kan utvides for enkelte utdannelser, men de må MINST inneholde det som beskrives i følgende oversikter.

Jakthundinstruktør trinn 1

Materialet skal minst inneholde følgende tema

- Pedagogikk mht instruktørelevane og senere elever
- Presentasjonsteknikk
- Fysisk trening og stell
- Læringsteori mht hundene
- Adferd
- Lovverk
- Etikk & Moral
  - Etisk hundehold
  - Etisk trening
- "Forenklet" rasediskusjon

Jakthundinstruktør trinn 2

Materialet skal minst inneholde de samme tema som for trinn 1, men dypere gjennomgang:

- Pedagogikk
- Presentasjonsteknikk
- Fysisk trening og stell
- Læringsteori
- Adferd
- Lovverk
- Etikk & Moral
  - Etisk hundehold
  - Etisk trening
- "Forenklet" rasediskusjon

I tillegg skal følgende tema behandles

- Bruks og jaktmessige områder
- Problemløsning
- Adferd / læringsteori: praktisk bruk og innlæring
- Fysisk grunntrening av hund

+ rase/ forbundsspesifikk jaktform (er)

Jakthundinstruktør trinn 3

- Gjennomgått og bestått trinn 1 og 2
- Tilfredsstiller krav satt i "Gjennomføring av instruktørutdanning....."
- Skal anbefales av raseklubb / forbund
- "Egnethet" skal vurderes / godkjennes av andre på trinn 3 innen samme og lignende jaktformer

+ kjennskap til flere raser / forbund

Grunnleggende for alle jakthundraser:

Vi skal utdanne jakthundinstruktører

Jakthundenes instinkt når det gjelder jaktadferd er vanligvis langt sterkere enn hos selskaps- og tjenestehunder. Derfor kan innlæringen noen ganger by på sterkere utfordringer enn hva man har til de øvrige raser.

Vi må derfor sette meget store krav til den vordende jakthundinstruktørs kunnskaper om adferd, hundpsykologi og kunsten å lese hund!

Instruktøren skal være et forbilde. Vedkommende må kunne svare på spørsmål og gi råd om foring, generell fysisk trening, skadeforebyggende arbeid og daglig stell av hund.

Derfor er det av stor betydning av instruktøren har store rasespesifikke kunnskaper om de forskjellige rasers historie, måter å opptre på i forskjellige situasjoner og hvordan de avreagerer når de for eksempel blir provosert.

I den forbindelse kommer man også inn på de såkalte "problemhunder". Er egentlig hunden et problem, eller er det eieren som er et problem? Uansett hva som ligger bak at det har oppstått et problem så må instruktøren ha solid erfaring med hunder og mennesker for å kunne hjelpe.

Dermed er det avgjørende at instruktøren vet at selv om hunden er et flokkdyr så er den også individualist!

Instruktøren må kunne lære seg å analysere hunder ut fra deres alder, rase, det miljø de er vokst opp i og hvordan de er blitt oppdratt.

Det vil igjen si:

Hundens utviklingsnivå og alder, seint eller tidlig utviklet, myk eller hard, konsentrert eller ukonsentrert, evne til å samarbeide (egenrådig / opptatt av fører) og evne til hvile og avspenning.

NB: Vår oppgave blir derfor: Lære instruktørene til å lese hund!

Av den grunn må kurset, utenom den vanlige innføringen i dressur, inneholde informasjon om hvilke mentale prosesser som skjer hos en hund fra den er valp til den er blitt fullvoksen.

Instruktøren må også kunne formidle det store ansvar vi som hundeeiere og jegere har overfor almenheten og det offentlige. Vi har i dag et voldsomt søkelys på våre aktiviteter.

Dyrevernere, miljøforkjempere, husdyrholdere, reineiere, fjellstyrer o.s.v. vokter oss med argusøyne.

Media gleder seg og gnir seg i hendene hver gang de kan berette noe som kan lage sensasjon når det gjelder hendelse, og da spesielt negative med jakt, hunder og hundeeieres adferd i skog og fjell.

Dessverre er "tyvtrening" i båndtvangstiden fremdeles en ganske utbredt ukultur blant miljøer som har stående fuglehunder. I de samme miljøer florerer bruken av el-dressurhalsbånd for å dressere hunder til lydighet i fuglesituasjoner. Slike ulovligheter ødelegger for oss alle!

Vi må derfor kvalitetssikre utdanningen av våre instruktører slik de blir forbilder for alle nye jakthundeeiere til et lovlig og humant hundehold i takt med vår tid.